

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3073/2018. (II. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 53.Pf.630.924/2017/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Poprádi Péter ügyvéd, Poprádi Ügyvédi Iroda, 1013 Budapest, Attila út 31., II/1.) útján az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Fővárosi Törvényszék 53.Pf.630.924/2017/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a támadott ítélet sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, XV. cikkét, valamint a XXVIII. cikkét.
- [3] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló tényállás szerint az indítványozó, mint az alapügy felperese a Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) előtt társasházi közgyűlési határozatok érvénytelenségének megállapítását kérte. A PKKB 2.P.53.060/2016/7. számú ítéletében megállapította, hogy a társasház 2014. május 30. napján elfogadott közgyűlési határozatai érvénytelenek, és a társasházat, mint alperest perköltség megfizetésére kötelezte. Ítélete indokolásában kifejtette, hogy a közgyűlés összehívása a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Tht.) 33. § (1) bekezdésébe, valamint a 35. § (2) bekezdésébe ütközik, tekintettel arra, hogy a Tht. nem ismer olyan közgyűlés összehívási módot, ami másodlagosan arra az esetre vonatkozna, ha a közös képviselő nem jogosult a közgyűlést összehívni. A PKKB megállapította, hogy mivel a közgyűlés összehívása szabálytalan volt, ezért az ott elfogadott határozatok érvénytelenek.
- [4] Az elsőfokú ítélet ellen az alperes társasház nyújtott be fellebbezést, melynek eredményeképpen a Fővárosi Törvényszék 53.Pf.630.924/2017/4. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, a felperes keresetét elutasította, és mellőzte az alperes perköltségben való marasztalását.
- [5] A másodfokú bíróság az alperes által csatolt tulajdoni lap alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészítette azzal, hogy az indítványozó tulajdonjoga az alperesi társasházban levő lakásingatlanán 2016. szeptember 13. napjával megszűnt. Ítélete indokolásában rámutatott, hogy az indítványozó már nem tulajdonos a társasházban, így keresetösségi joga megszűnt. A bíróság hangsúlyozta, hogy az indítványozó a kereset benyújtásának időpontjában (vagyis 2014. július 24. napján) tulajdonostárs volt, azonban lakásingatlana értékesítésével a vevő vált a társasházi jogviszony alanyává. Ennek következtében viszont az indítványozó már nem lehet e jogviszony alanya; helyette a vevő, mint jogutód léphet be a társasházi jogviszony alapján indított perekbe, míg az indítványozó jogai és kötelezettségei a jogviszony megszűnése következtében megszűnnek. A bíróság azt is kimondta, hogy az indítványozónak az albetét eladásával a tulajdonjoga, és ezzel együtt a keresetösségi joga is megszűnt. A bíróság hangsúlyozta azt is, hogy a keresetösségi jog megszűnését hivatalból is figyelembe kell vennie, valamint megállapította, hogy mivel a vevő jogutódként a perbe önként nem lépett be, ezért az indítványozó keresetét el kellett utasítani.
- [6] 3. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz a Fővárosi Törvényszék ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt, mert ellentétesnek tarja az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, XV. cikkével, valamint XXVIII. cikkével.
- [7] Az indítványozó szerint a Fővárosi Törvényszék a Tht. 42. § (1) bekezdése alapján tekinti az indítványozó keresetösségi jogát megszűntnek. E rendelkezés értelmében a tulajdonostárs keresettel kérheti a bíróságtól a közgyűlési határozat érvénytelenségének megállapítását a határozat meghozatalától számított hatvan napon belül,

amennyiben szerinte a közgyűlés határozata jogszabályba, az alapító okiratba vagy a szervezeti-működési szabályzatba ütközik, vagy a kisebbség jogos érdekeinek lényeges sérelmével jár. Az indítványozó szerint ebből a rendelkezésből az következik, hogy a kereset megindításakor kell, hogy tulajdonostárs legyen, ugyanakkor nem követeli meg, hogy jogutódlást jelentsen be, ha tulajdonjoga megszűnik. Véleménye szerint a bíróságnak fel kellett volna őt hívnia a jogutódlás bejelentésére, a jogkövetkezményekre való figyelmeztetés mellett.

- [8] Az indítványozó arra is hivatkozik, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (a továbbiakban: Ptké.) 10/A. § (2) bekezdése csak jogi személyek esetében rendelkezik a per megszüntetéséről abban az esetben, ha a keresetindítási jog megszűnik. Az indítványozó szerint azonban a társasház nem jogi személy, így rá nézve ez a rendelkezés nem alkalmazható, a Tht. viszont nem tartalmaz olyan rendelkezést, mely azt rögzítené, hogy a keresetindítási jognak a per folyamán végig fenn kellene állni.
- [9] Álláspontja szerint a támadott ítélettel a bíróság a Tht. 42. § (1) bekezdésének alkalmazhatóságát szűkítette le, ezért alaptörvény-ellenes.
- [10] Az indítványozó szerint a bírói döntés különbséget tesz az emberek között aszerint, hogy valaki tulajdonostárs-e vagy sem a bírósági eljárás folyamán, ezért sérti a jogbiztonságot is.
- [11] Sérülni véli az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikkét is azáltal, hogy keresetindítási jogát elveszti, vagyis jogát nem érvényesítheti. Aggályosnak tartja azt is, hogy a bírósági döntések meghozatalára nem került sor ésszerű időn belül, szerinte nem várható el, hogy a per befejezéséig ne költözhessen el. Végül kifogásolja azt is, hogy a bíróság csak alaki érvénytelenségi okokat vizsgált, míg a tartalmi érvénytelenségi kifogásait figyelmen kívül hagyta.
- [12] 4. Az indítványozót az Alkotmánybíróság főtítkára hiánypótlásra hívta fel, melyben tájékoztatta arról, hogy a beadvány nem tartalmazza azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, mely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, és nem tartalmaz kellő alkotmányossági szempontú indokolást arra nézve, hogy a támadott bírói döntés az Alaptörvény megjelölt cikkeit miért és mennyiben sérti. Felhívta továbbá az indítványozó figyelmét arra, hogy az Alaptörvény általa megjelölt egyes rendelkezései – így a B) cikk (1) bekezdése – nem tekinthetők olyan Alaptörvényben biztosított jognak, melyre alkotmányjogi panaszt lehetne alapítani.
- [13] Hiánypótlásra történt felhívását követően az indítványozó kérelmét az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében kiegészítette.
- [14] Indítványa kiegészítésében előadta, hogy a tiszteességes bírósági eljáráshoz való jogát sérti, hogy a Tht. 42. § (1) bekezdésében biztosított keresetindítási jogától a jogerős ítélet folytán elesett, ennek következtében a joga és költségei érvényesítésére nem volt módja. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből következik az indítványozó szerint az is, hogy a bíróság a jogait ésszerű határidőn belül bírálja el, hiszen a hosszan elhúzódó eljárás esetén nem várható el, hogy ne költözhessen el a társasházból. Véleménye szerint az új tulajdonos nem is léphetne perbe jogutódként, hiszen a keresetindításkor kell a társasházban tulajdonostársnak lennie. Mindezek egyúttal az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdését is sértik, ugyanakkor a jogerős ítélet indokolatlanul tesz különbséget a társasház tulajdonosai között, szemben a Tht. 42. § (1) bekezdésével.
- [15] 5. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [16] 5.1. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokollással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [17] Az Alkotmánybíróság vizsgálat elvégzése során megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be.

- [18] 5.2. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése alapján az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdése pedig meghatározza, mikor tekinthető a kérelem határozottnak. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz e követelményeknek az alábbiak szerint megfelel.
- [19] Az alkotmányjogi panasz tartalmazza az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontját, továbbá az Abtv. 27. §-át, mely az Alkotmánybíróság hatáskörét megállapítja [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a*) pont]; az indítványozó pontosan megjelölte a támadott bírósági határozatot, melyet alaptörvény-ellenesnek tart [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c*) pont]; megjelölte az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d*) pont]; előadta az Alaptörvényben biztosított jogai sérelmének lényegét és indokát adta, hogy a sérelmezett bírói döntést miért és mennyiben tartja ellentétesnek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pont]; továbbá kifejezett kérelmet terjesztett elő a bírósági döntés alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f*) pont].
- [20] 5.3. Az Alkotmánybíróság megállapította továbbá, hogy az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette, további jogorvoslat nincsen számára biztosítva; továbbá a társasházi közgyűlési határozatok érvénytelenségének megállapítása iránti per felperese volt, ezért az Abtv. 27. §-a, és az Abtv. 51. § (1) bekezdése szerinti jogosultnak és érintettnek tekinthető.
- [21] 5.4. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}.
- [22] Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően az indítvány alapján azt vizsgálta, hogy a támadott bírósági döntés hátrányos megkülönböztetést jelent-e az indítványozóra nézve, illetőleg a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát sérti-e.
- [23] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének [...]. Önmagukban azonban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [24] Az Alkotmánybíróság szerint az alkotmányjogi panaszban felvetett alkotmányossági aggályok kiindulópontja a bíróság Tht. 42. § (1) bekezdésével kapcsolatos, az indítványozótól eltérő jogértelmezése volt. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes a tekintetben, hogy „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4], 3065/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [5], 3391/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [25], 7/2013. (VIII. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}.
- [25] Az Alkotmánybíróság a fentiekben kifejtettek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem tartalmaz olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely érdemi alkotmánybírósági eljárásra okot adhatna, illetve nem észlelt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet sem.
- [26] 5.5. Az indítványozó arra is hivatkozott alkotmányjogi panaszában, hogy a hosszan elhúzódó eljárás következtében esett el jogai érvényesíthetőségétől, annak ellenére, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből a perek észszerű határidőn belüli befejezése következik. Az indítványozó a közgyűlési határozatok érvénytelenségének megállapítása iránti keresetét 2014. július 24-én nyújtotta be a bírósághoz. A PKKB az elsőfokú ítéletet

2016. november 21-én hozta meg, az indítványozó tulajdonjoga 2016. szeptember 13. napjával szűnt meg, míg a Fővárosi Törvényszék a támadott döntését 2017. április 19-én hozta.

- [27] Az Alkotmánybíróság a bírósági eljárások észszerű határidőben való befejezésének követelményével összefüggésben korábban már kifejtette, hogy a számára jelenleg rendelkezésre álló jogkövetkezmények alkalmazása nem nyújt lehetőséget a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog e részkövetelménye sérelmének orvoslására. Ilyen esetekben ugyanis a bírói döntés megsemmisítése csak a bírósági eljárás újrakezdését, ami pedig az eljárás további elhúzódását eredményezné. Éppen ezért amennyiben az Alkotmánybíróság megállapítja az eljárás elhúzódását, az csak morális elégtételt jelenthet az indítványozó számára {Elsőként lásd: 3024/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [18]–[20]; továbbá: 3078/2016. (IV. 18.) AB végzés, Indokolás [21]; 3209/2017. (IX. 13.) AB határozat, Indokolás [35]; 3294/2017. (XI. 20.) AB végzés, Indokolás [18]}. Az alkotmányjogi panaszhoz csatolt mellékletekből megállapíthatóan nem az indítványozó által támadott másodfokú határozat, hanem az ő kereseti kérelmének helyt adó elsőfokú ítélet meghozatalára került sor relatíve hosszúnak tekinthető idő alatt, az elsőfokú döntést azonban az indítványozó panaszában nem kifogásolta. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló konkrét ügyet figyelembe véve az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az eljárás elhúzódása és ezáltal a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kétélye az adott eljárásban nem merült fel.
- [28] 5.6. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz vizsgálatának eredményeként megállapította, hogy az nem felel meg az Abtv. 29. §-ában támasztott követelményeknek, ezért nem fogadható be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2018. február 20.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1559/2017.

• • •